

Kontrakt č. MK-3177/2023-421/2100
na rok 2023
uzatvorený medzi
Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky
a Štátnou operou

Článok I.
Účastníci kontraktu

Poskytovateľ: **Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky**
ústredný orgán štátnej správy podľa § 18 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z.
o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy
v znení neskorších predpisov
Sídlo: **Nám. SNP č. 33, 813 31 Bratislava**
Štatutárny zástupca: **Natália Milanová, ministerka**
Bankové spojenie: **Štátna pokladnica**
Číslo účtu: **SK90 8180 0000 0070 0007 1652**
IČO: **00165182**

(ďalej len „poskytovateľ“)

a

Prijímateľ: **Štátna opera, štátna príspevková organizácia**
Sídlo: **Národná 11, 974 73 Banská Bystrica**
Štatutárny zástupca: **Rudolf Hromada, generálny riaditeľ**
Bankové spojenie: **Štátna pokladnica**
Číslo účtu: **SK75 8180 0000 0070 0024 0508**
IČO: **35989327**

(ďalej len „prijímateľ“)

Preambula

Účastníci kontraktu sú si vedomí, že podľa uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 1370 z 18. decembra 2002 je kontrakt interný plánovací a organizačný dokument, ktorého cieľom je sprehľadniť vzťahy medzi ústredným orgánom štátnej správy a organizáciou v jeho pôsobnosti, v oblasti realizácie činností a ich financovania pri plnení verejných funkcií a verejnoprospešných činností.

Článok II.
Predmet kontraktu

1. Kontrakt sa uzatvára v súlade so zriaďovacou listinou prijímateľa, na poskytovanie verejných služieb a realizáciu nasledovných činností:
 - a) šírenie vlastnej produkcie hudobno-dramatických, tanečných a koncertných diel v spolupráci s hosťujúcimi domácimi a zahraničnými umelcami na domácej scéne, v SR a v zahraničí,
 - b) pri plnení činností a realizácii aktivít prihliadať na špecifické potreby osôb so zdravotným znevýhodnením v rámci technických, finančných a personálnych možností.

2. Činnosti prijímateľa budú naplňovať najmä nasledovné ciele a ich merateľné ukazovatele:
 - a) zabezpečenie a realizácia dvoch premiér (jednej baletnej a jednej opernej inscenácie) a cca 110 predstavení vrátane koncertov na domácej scéne, scénach v SR a v zahraničí (v závislosti od pandemickej situácie ako i dopadu vývoja cien energií aj iných komodít na činnosť Štátnej opery), z toho minimálne 25 predstavení určených pre deti a mládež;
 - b) aktivity reflektujúce významné výročia a celospoločenské udalosti, pripomenutie 30. výročia vzniku Slovenskej republiky, centrálné oslavy 79. výročia SNP;
 - c) realizácia nových foriem práce s verejnosťou/publikom.

Jednotlivé činnosti a merateľné ukazovatele sú uvedené v Prílohe č. 4.

3. Doplnujúce informácie od prijímateľa:
 - a) Predpokladaný počet zamestnancov k 1. 1. 2023: 210 zamestnancov, z toho umeleckí 143, technicko-prevádzkoví 38, administratívni 29;
orientačný ukazovateľ - priemerný evidenčný prepočítaný počet zamestnancov: 188
 - b) Počet titulov v repertoári k 1. 1. 2023: 22 + 1 dvojtitul
z toho: hudobno-dramatické diela: 18 + 1 dvojtitul
tanečné diela: 4

Článok III. Platobné podmienky

1. Objem finančných prostriedkov sa stanovuje v súlade so záväznými a orientačnými ukazovateľmi štátneho rozpočtu na rok 2023 pre rozpočtovú kapitolu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.
2. Príspevok zo štátneho rozpočtu na plnenie činností (ďalej len „príspevok“) je v rámci bežných výdavkov stanovený v celkovej sume 5 967 719,00 eur (slovom: päťmiliónov-deväťstošesťdesiatšesťtisícšesťdesiatdeväť eur) a v rámci kapitálových výdavkov v sume 4 989 330,00 eur (slovom: štyrimiliónydeväťstoosemdesiatdeväťtisícristotridsať eur). Príspevok sa rozpisuje do konkrétnych činností (Príloha č. 2 vrátane Prílohy č. 3).

Orientačný ukazovateľ počtu zamestnancov je stanovený na 188 zamestnancov.

3. Činnosti a ukazovatele plnenia cieľov uvedené v Čl. II. je možné upravovať len po predchádzajúcom písomnom súhlase poskytovateľa.
4. Poskytovateľ môže zvýšiť, alebo znížiť výšku poskytnutého príspevku podľa Čl. III. ods. 2 v závislosti od plnenia kontrahovaných činností a ukazovateľov plnenia cieľov uvedených v Čl. II.
5. Prijímateľ môže vykonať realokáciu finančných prostriedkov (zvýšenie/zníženie) medzi jednotlivými činnosťami za podmienky dodržania celkovej výšky príspevku zo štátneho rozpočtu podľa Čl. III. ods. 2 na realizáciu činností podľa Čl. II., okrem presunov v rámci kategórie 600 týkajúcich sa kategórie 610, presunov medzi programami rozpočtu, presunov medzi bežnými a kapitálovými výdavkami, presunov kapitálových výdavkov medzi investičnými akciami, na ktoré je potrebný predchádzajúci súhlas poskytovateľa.
6. Ak prijímateľ v priebehu roka zistí nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu činností podľa Čl. II., je povinná prioritne navrhnuť také úpravy týchto činností, ktoré umožnia realokáciu finančných prostriedkov v súlade s Čl. III, ods.5 bez navýšenia celoročného príspevku. Zároveň je povinná s návrhom na zmenu použitia finančného príspevku upozorniť na všetky riziká, ktoré môžu nastať, na zmenu merateľných ukazovateľov a ďalšie skutočnosti. Každú zmenu týkajúcu sa financovania činností, t.j. aj návrh na zmenu použitia finančného príspevku je prijímateľ povinný vopred prerokovať s vecnou sekciou. V prípade, ak nie je možné zabezpečiť realokáciu

finančných prostriedkov, môže prijímateľ požiadať o zvýšenie celoročného príspevku, ktorého prílohou bude vyjadrenie vecnej sekcie o jeho nevyhnutnosti.

Článok IV.

Práva a povinnosti účastníkov kontraktu

1. Poskytovateľ sa zaväzuje:
 - a) oznámiť prijímateľovi výšku príspevku rozpisom bežných výdavkov v termíne do 31. januára 2023,
 - b) zabezpečiť financovanie činností podľa Čl. II. v celoročnom rozsahu podľa Čl. III. ods. 2 v súlade so zákonom č. 291/2002 Z. z. o štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a umožniť tak prijímateľovi dosahovať stanovené ukazovatele a naplnenie cieľov,
 - c) poskytovať metodickú pomoc v rozsahu svojej pôsobnosti.
2. Prijímateľ sa zaväzuje:
 - a) dodržiavať celoročný rozpočet dohodnutý kontraktom podľa Čl. III. ods. 2 tohto kontraktu, zabezpečiť riadne vedenie účtovnej evidencie v súlade so zákonom č. 431/2002 z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a príslušných usmernení, resp. opatrení Ministerstva financií Slovenskej republiky, poskytnuté rozpočtové prostriedky vynakladať maximálne hospodárne účelne a efektívne a na žiadosť poskytovateľa bezodkladne predložiť požadované údaje z účtovnej evidencie prijímateľa;
 - b) zvyšovať orientačný ukazovateľ počet zamestnancov uvedený v Čl. III ods. 2 len bez dočasného ako i trvalého vplyvu na príspevok zo štátneho rozpočtu.
 - c) informovať poskytovateľa o problémoch, ktoré sa vyskytujú pri zabezpečovaní rozsahu činností v zmysle kontraktu,
 - d) dosiahnuť rozpočtované príjmy vo výške 223 900,00 eur (slovom: dvestodvadsaťtritisíc deväťsto eur); v prípade, ak tieto príjmy prijímateľ nedosiahne, je povinný prehodnotiť výšku rozpočtovaných výdavkov tak, aby bolo dodržané ustanovenie § 24 ods. 7 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
 - e) zverejňovať vo svojich informačných a propagačných materiáloch, že organizácia je štátnou príspevkovou organizáciou zriadenou poskytovateľom,
 - f) zverejniť na webovom sídle organizácie prehľad členstva prijímateľa v domácich a zahraničných združeniach a organizáciách.
3. Poskytovateľ si vyhradzuje právo:
 - a) znížiť výšku príspevku uvedenú v Čl. III. za účelom viazania rozpočtových prostriedkov v súlade s § 18 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
 - b) ak je toto zníženie alebo zvýšenie vyššie ako 10 % celkovej výšky príspevku, uzavrieť s prijímateľom dodatok ku kontraktu pozmeňujúci rozsah predmetu kontraktu,
 - c) viazať objem kontraktom dohodnutého celoročného objemu finančných prostriedkov v rozsahu a termínoch, ktoré budú počas trvania kontraktu určené prípadným uznesením vlády Slovenskej republiky.

Článok V.
Spôsob a termín zverejnenia a vyhodnotenia kontraktu

1. Tento kontrakt zverejnia obidve strany na svojich webových sídlach najneskôr do 31. januára 2023.
2. Priebežné hodnotenie plnenia činností a ukazovateľov plnenia cieľov vyplývajúcich z kontraktu sa uskutoční formou predkladania výkazov v systéme Štátnej pokladnice a Správy o činnosti a hospodárení za 1. polrok 2023 v termínoch a podľa štruktúry stanovených poskytovateľom.
3. Záverečné hodnotenie plnenia činností a ukazovateľov plnenia cieľov vyplývajúcich z kontraktu sa uskutoční po uplynutí času trvania kontraktu, v termínoch a podľa štruktúry stanovených poskytovateľom formou predkladania:
 - výkazov v systéme Štátnej pokladnice,
 - Správy o činnosti a hospodárení za rok 2023.
4. Verejný odpočet plnenia činností a ukazovateľov plnenia cieľov kontraktu sa uskutoční po vypracovaní a predložení Správy o činnosti a hospodárení za rok 2023.

Článok VI.
Záverečné ustanovenia

1. Kontrakt sa uzatvára na čas určitý, a to na obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023.
2. Neoddeliteľnou súčasťou kontraktu sú Prílohy č. 1, 2, 3 a 4.
3. Kontrakt môže byť so súhlasom poskytovateľa a prijímateľa zmenený, a to výhradne formou písomných a číslovaných dodatkov.
4. Kontrakt je vypracovaný v dvoch vyhotoveniach, jeden rovnopis pre poskytovateľa a jeden rovnopis pre prijímateľa.

Bratislava 25. 1. 2023

Natália Milanová
ministerka kultúry

Rudolf Hromada
generálny riaditeľ Štátnej opery

Prílohy:

- Príloha č. 1 – Výdavky na činnosť v členení podľa ekonomickej klasifikácie – sumárna tabuľka
- Príloha č. 2 – Rekapitulácia činností a ich finančného krytia
- Príloha č. 3 – Výdavky na jednotlivé činnosti v členení podľa ekonomickej klasifikácie vrátane charakteristik plánovaných činností
- Príloha č. 4 – Merateľné ukazovatele (výstupové a výsledkové)

SUMÁRNA TABUĽKA

(súhrn všetkých kontrahovaných činností v súlade s Prílohou č. 2)

Výdavky na činnosť v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Finančné krytie				(v eurách)
	Výdavky celkom	Z prostriedkov ŠR	Z tržieb a výnosov	Z iných zdrojov	
a	1	2	3	4	
610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	3 547 311	3 447 311	100 000	-	
620 – Poistné a príspevok do poisťovní	1 313 383	1 276 133	37 250	-	
630 – Tovary a služby	1 115 625	1 073 575	42 050	-	
z toho:					
program 08S	1 070 355	1 028 305	42 050	-	
program 0EK	45 270	45 270	-	-	
640 – Bežné transfery	170 700	170 700	-	-	
Spolu 600 - Bežné výdavky	6 147 019	5 967 719	179 300	-	
Spolu 700 - Kapitálové výdavky	5 033 930	4 989 330	44 600	-	
SPOLU BEŽNÉ A KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY 600 a 700	11 180 949	10 957 049	223 900	-	
Orientačný ukazovateľ - priemerný evidenčný prepočítaný počet zamestnancov					188

Dátum: 23. 11. 2022

Vypracovala: Ing. Alena Kajsová
ekonomická riaditeľka
Číslo telefónu: 048/2457320

Dátum: 23. 11. 2022

Schválil: PhDr. Rudolf Hromada
generálny riaditeľ Štátnej opery
Číslo telefónu: 048/2457103

Názov organizácie: Štátna opera
(štátna príspevková organizácia)

Príloha č. 2

REKAPITULÁCIA ČINNOSTÍ A ICH FINANČNÉHO KRYTIA UVEDENÝCH V KONTRAKTE NA ROK 2023

a	b	Názov činnosti	VÝDAVKY SPOLU 1	FINANČNÉ KRYTIE (v eurách) :			5	6
				Prostriedky zo ŠR 2	Z tržieb a výnosov 3	Z iných zdrojov 4		
		Šírenie vlastnej produkcie hudobno- dramatických, tanečných a koncertných diel, realizácia podujatí	11 180 949	10 957 049	223 900	-	11 180 949	100%
		SPOLU	11 180 949	10 957 049	223 900	-	11 180 949	100%

Dátum: 23. 11. 2022
Vypracovala: Ing. Alena Kajsová
ekonomická riaditeľka
Číslo telefónu: 048/2457320

Dátum: 23. 11. 2022
Schválil: PhDr. Rudolf Hromada
generálny riaditeľ Štátnej opery
Číslo telefónu: 048/2457103

Šírenie vlastnej produkcie hudobno-dramatických, tanečných a koncertných diel, realizácia podujatí

Výdavky na činnosť v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Finančné krytie				(v eurách)
	Výdavky celkom	Z prostriedkov ŠR	Z tržieb a výnosov	Z iných zdrojov	
a	1	2	3	4	
610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	3 547 311	3 447 311	100 000	-	
620 – Poistné a príspevkov do poisťovní	1 313 383	1 276 133	37 250	-	
630 – Tovary a služby	1 115 625	1 073 575	42 050	-	
z toho:					
program 08S	1 070 355	1 028 305	42 050	-	
program 0EK	45 270	45 270	-	-	
640 – Bežné transfery	170 700	170 700	-	-	
Spolu 600 - Bežné výdavky	6 147 019	5 967 719	179 300	-	
Spolu 700 - Kapitálové výdavky	5 033 930	4 989 330	44 600	-	
SPOLU BEŽNÉ A KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY 600 a 700	11 180 949	10 957 049	223 900	-	

Dátum: 23. 11. 2022
Vypracovala: Ing. Alena Kajsová
ekonomická riaditeľka
Číslo telefónu: 048/2457320

Dátum: 23. 11. 2022
Schválil: PhDr. Rudolf Hromada
generálny riaditeľ Štátnej opery
Číslo telefónu: 048/2457103

REKAPITULÁCIA ČINNOSTÍ A MERATEĽNÝCH UKAZOVATEĽOV UVEDENÝCH V KONTRAKTE NA ROK 2023

Názov činnosti	Merateľné ukazovatele a ich hodnoty			Hodnota
	Výstupové merateľné ukazovatele	Hodnota	Výsledkové merateľné ukazovatele	
a	1	2	3	4
Divadlo	celkový počet predstavení na vlastnej scéne	102	počet návštevníkov	20 100
	z toho premiér	2	počet návštevníkov	520
	z toho predstavenia pre deti a mládež	25	počet recenzí, ohlasov v médiách na premiéry	2
	celkový počet predstavení mimo vlastnej scény	8	počet návštevníkov	6 200
	z toho v v SR	3	počet návštevníkov	5 500
	z toho v zahraničí	5	počet návštevníkov	2 050
	počet predstavení vysielaných on-line	-	počet návštevníkov	3 500
	počet vydaných neperiodických publikácií/bulletinov	2	celkový náklad	-
			z toho počet kusov distribuovaný do predaja	2 500
			počet kusov poskytnutých na propagáciu a archívne účely	2 000
			500	

Dátum: 23. 11. 2022

Vypracoval: Mgr. Dana Kocianová
Číslo telefónu: 0905 892 295

Dátum: 23. 11. 2022

Schválil: PhDr. Rudolf Hromada, generálny riaditeľ Štátnej opery
Číslo telefónu: 0905 398 126

Charakteristika činnosti k prílohe č. 3
Kontraktu ŠO s MK SR č. MK-3177/2023-421/2100

a) **ŠÍRENIE VLASTNEJ PRODUKCIE hudobno-dramatických, tanečných a koncertných diel v spolupráci s hosťujúcimi domácimi a zahraničnými umelcami, realizácia nasledovných podujatí bude závisieť od pandemickej situácie ako i dopadu vývoja cien energií aj iných komodít na činnosť Štátnej opery:**

- zabezpečenie a realizácia dvoch premiér (jednej baletnej a jednej opernej inscenácie)
- realizácia vlastných predstavení na domácej scéne
- účinkovanie Štátnej opery mimo svojho sídla s cieľom podpory rozvoja kultúrneho života
- umelecké turné sólistov Štátnej opery v Japonsku.

b) **AKTIVITY REFLEKTUJÚCE VÝZNAMNÉ VÝROČIA A CELOSPOLOČENSKÉ UDALOSTI**

- pripomenutie 30. výročia vzniku Slovenskej republiky
- centrálné oslavy 79. výročia SNP.

a) **ŠÍRENIE VLASTNEJ PRODUKCIE HUDOBNO-DRAMATICKÝCH, TANEČNÝCH A KONCERTNÝCH DIEL:**

- **Zabezpečenie a realizácia dvoch premiér (jednej baletnej a jednej opernej inscenácie)**

V roku 2023 plánujeme uviesť v premiére baletný titul **R. Ščedrin: *Anna Karenina*** a operné dielo **U. Giordano: *Andrea Chénier***. Ani jedno z uvedených diel nebolo doposiaľ na pôde Štátnej opery uvedené.

R. Ščedrin: *Anna Karenina*

Anna Karenina je baletnou adaptáciou rovnomenného románu Leva Nikolajeva Tolstého. Vytvoril ju známy ruský skladateľ Rodion Ščedrin pre svoju manželku, primabalerínu Maju Pliseckú, ktorá v nej roky stvárňovala obdivuhodné kreácie. Na javisku Štátnej opery choreografiu tohto brilantného diela pripraví choreograf Peter Dedinský. Vznikne tak dráma o spočiatku príjemnom, ale nudnom živote spoločensky váženej Kareniny, ktorá trávi svoju mladosť po boku cárskeho úradníka. Všetko sa však zmení po tom, ako Karenina spozná očarujúceho grófa Vronského a spustí sa lavína udalostí, ktoré rámcuje príbeh spaľujúcej vášne nepoznajúc hraníc. Inscenácia bude prvým samostatným titulom nášho baletného súboru po jeho zmene na samostatné umelecké teleso.

U. Giordano: *Andrea Chénier*

Štvordejstvová opera talianskeho verizmu *Andrea Chénier* patrí k vrcholom tvorby konca 19. storočia. Vládol schopnosťou vytvoriť silnú dramatickú hudbu s intenzívnym citovým nábojom. Orchestrálna inštrumentácia hýri farbami a vokálne

linie chytajú za srdce – aj preto toto dielo patrí k zlatému fondu svetovej opery, ku ktorému sa operné domy vracajú znovu a znovu. Jeho libreto vytvorené L. Illicom vzniklo bez literárnej predlohy, no je založené na živote reálnej historickej osobnosti francúzskeho básnika André Chéniera. Práve prostredníctvom jeho pohnutého života sa diváci môžu preniesť do expresívnej doby Veľkej francúzskej revolúcie (1789). Témou opery je však viac, ako politické udalosti tej doby, láska v čase revolúcie. Krehký a nepraktický básnik stojí uprostred drastických spoločenských zmien, ktorým napokon podľahne. Základom opery je teda kontrast: lyrická láska uprostred revolučného besnenia, lyrické kantilény Chéniera a Maddaleny sú v protiklade k vypätým ansámblovým scénam. Podstatou opery sú však ľahko zapamätateľné melódie a silný emotívny zážitok z hudby.

▪ Realizácia vlastných predstavení na domácej scéne - repertoárové tituly

Štátna opera sa dlhodobo usiluje o koncipovanie vyváženej repertoárovej ponuky. Dôraz kladie na inscenovania žánra opery v pestrosti jej štýlových podôb i inscenačných stvárnení. Dramaturgia divadla je obohacovaná i o žánre operety, klasického muzikálu a tanečné tituly. Príležitostne na pôde Opery vznikajú aj nové diela vytvorené na objednávku a majú obyčajne charakter synkretických hudobno-tanečných a dramatických inscenácií. Ponuku javiskových diel systematicky dopĺňa ponuka koncertov a radu komorných podujatí organizovaných v Bohéma klube Štátnej opery.

Operný repertoár je z hľadiska počtu titulov dominantne zastúpený v ponuke divadla. Práve tento fakt umožňuje bohatú medzinárodnú spoluprácu a hosťovanie zahraničných umelcov na pôde Štátnej opery. Platí to prakticky pre všetky inscenácie, ktoré sa uvádzajú v pôvodnom znení (teda zvyčajne v talianskom jazyku). Aktuálne z **talianskeho romantického** repertoáru uvádzame Verdiho *La Traviatu* a v aktuálnom roku pribudla i ranoromantická opera G. Donizettiho *Favoritka* – operná prvotina mladého režiséra Pavla Viechu. Veľkej popularite sa stále teší autorská inscenácia D. Dinkovej venovaná životu operného veľikána pod názvom *Verdi*. Plejádu veľkých veristických diel mladej talianskej školy dopĺňa dvojtitul zo zlatého fondu opery: *Sedliacka česť* P. Mascagniho a *Komedianti* R. Leoncavalla. Obe režírovala začínajúca operná režisérka Zuzana Fischerová. Štýlovo na tieto diela nadväzuje i veľkooperné dielo G. Pucciniho *Turandot*, ktorú vysoko ocenila odborná verejnosť a stále sa teší veľkému diváckemu záujmu. Do fondu romantickej talianskej opery patrí aj menej známe dielo A. Ponchielliho *La Gioconda*, ktoré Štátna opera ako jediná sprístupnila slovenskému publiku. Zo žánra komickej opery v repertoári divadla ešte stále figuruje ranoromantická komická opera (buffa) G. Donizettiho *Don Pasquale*.

Ak ostaneme na pôde romantickej opery no načrieme do tzv. **národných škôl**, tak v repertoári Štátnej opery nájdeme *Rusalku* A. Dvořáka a z menej známych českých diel operu J. B. Foersteru *Eva*. Toto dielo má pre Štátnu operu zároveň symbolický význam: pripomína dlhodobú spoločnú históriu Čechov a Slovákov, významné kultúrne prieniky, ktoré o. i. dokumentuje i skutočnosť, že išlo o prvé dielo, ktorým sa v roku 1960 odštartovala činnosť banskobystrickej opernej scény. Ako posledné dielo českej proveniencie pribudla do repertoáru *Predaná nevesta* B. Smetanu. Táto česká národná opera býva na pôde Štátnej opery pravidelne inscenovaná, teší sa veľkej obľube verejnosti a je vyhľadávaná aj školami, vzhľadom

na to, že ide o dielo, ktoré je súčasťou učebných osnov na základných školách i ZUŠ-kách.

Z predstavení, ktoré sú určené **pre rodiny s deťmi** sa popularite dlhodobo teší rozprávková opera z obdobia klasicizmu, Mozartova *Čarovná flauta*. Táto inscenácia stále patrí k najnavštevovanejším predstaveniam divadla. Pre menšie deti je určený rozprávkový balet J. Pauera *Ferdo Mravec* a opera španielskeho autora X. Montsalvatgeho *Kocúr v čižmách*. K najnovším operným inscenáciám určeným deťom patrí opera britskej skladateľky R. Portman *Malý princ*. Štátna opera ju uviedla v slovenskej premiére v slovenskom prebásnení Jozefa Slováka. Pútavá a vizuálne zaujímavá réžia Dany Dinkovej a kombinácii s účasťou detského hlavného hrdinu a detského speváckeho zboru je toho predstavenie jedným z najväčších hajlajtov repertoáru divadla.

Tanečné diela uvádzané baletným súborom Štátnej opery tvoria stabilnú súčasť repertoáru Štátnej opery už od jej založenia. Aktuálne medzi diela „klasického strihu“ patrí balet *Romeo a Júlia* skladateľa ruskej (sovietskej) skladateľskej školy S. Prokofieva. Práve toto dielo patrí k stabilne vyhľadávaným inscenáciám. Baletný súbor divadla umelecky zastrešuje i inscenácie, ktoré majú edukačný rozmer a poukazujú na negatívne javy v spoločnosti. Tieto predstavenia sú najčastejšie navštevované dospelujúcou mládežou, ktorej je inscenačný „jazyk“ prispôsobený. K takým patrí napr. multižánrový titul D. Dinkovej *Nemé tváre/Výkriky do ticha* zameraný na prevenciu spoločenského problému šikanovania. Novším dielam popularizačného charakteru patrí životopisné multižánrové hudobno-dramatické a tanečné dielo *Édith Piaf*. Režisérka, scenáristka a choreografka Dana Dinková spolu s hudobným skladateľom Branislavom Kostkom pripravili titul, ktorý láka do divadla návštevníkov naprieč generáciami.

Z hľadiska širokého žánrového rozvrstvenia programovej ponuky Štátnej opery patria k dôležitým inscenáciám tie, ktoré majú ľahší, zábavný charakter. Sú charakterizované predovšetkým operetnými a muzikálovými predstaveniami. Zlatý fond operetnej tvorby v repertoári reprezentuje *Čardášová princezná* a *Grófka Marica* E. Kálmána. K oživeniu a revitalizácii operety Štátna opera prispela aj rekonštrukciou a uvedením hudobnej veselohry *Slečna vdova*, ktorej autorom je banskobystričský rodák J. Móry. V časoch najväčšej popularity tohto diela jej autorskú aj interpretačnú pečať vtisol najmä známy herec prvorepublikových filmov O. Nový. Zo slovenských diel je v repertoári aj najznámejšia opereta *Hrnčiarsky bál* G. Dusíka, ktorú čaká už len jedno uvedenie a bude po 10 rokoch z repertoára stiahnutá. Z klasických muzikálov v dramaturgii divadla momentálne dominuje známe dielo *Hello Dolly!*, ktoré na filmových plátnach spopularizovala americká herečka a speváčka Barbra Streisand. Posledným príspevkom k uvádzaniu inscenácii ľahšieho žánra je inscenovanie diela strieborného veku svojho žánra – ide o operetu *Paganini* F. Lehára. Operetné a muzikálové tituly majú okrem zábavného aj ďalší dôležitý rozmer: zoznamujú divákov s umelecky náročnejšími kreáciami. V neposlednom rade takto Štátna opera udržiava žáner operety stále živý, keďže sa na Slovensku ocitol na periférii záujmu.

Reprízy inscenácií repertoáru ŠO

Opera:

G. Verdi

La Traviata

G. Puccini

Turandot

G. Donizeti

Favoritka

G. Donizetti	<i>Don Pasquale</i>
W. A. Mozart	<i>Čarovná flauta</i>
D. Dinková	<i>Verdi</i>
A. Dvořák	<i>Rusalka</i>
B. Smetana	<i>Predaná nevesta</i>
A. Ponchielli	<i>La Gioconda</i>
P. Mascagni	<i>Sedliacka česť</i>
R. Leoncavallo	<i>Komedianti</i>
J. B. Foerster	<i>Eva</i>
X. Montsalvatge	<i>Kocúr v čižmách</i>
R. Portman	<i>Malý princ</i>

Opereta:

E. Kálmán	<i>Čardášová princezná</i>
G. Dusík	<i>Hrnčiarsky bál</i>
E. Kálmán	<i>Grófka Marica</i>
J. Móry	<i>Slečna vdova</i>
F. Lehár	<i>Paganini</i>

Muzikál:

M. Stewart - J. Herman	<i>Hello, Dolly!</i>
------------------------	----------------------

Balet:

J. Pauer	<i>Ferdo Mravec</i>
S. Prokofiev	<i>Romeo a Júlia</i>
D. Dinková	<i>Nemé tváre/Výkriky do ticha</i>
D. Dinková – B. Kostka	<i>Édith Piaf</i>

- **Účinkovanie Štátnej opery na Slovensku (mimo svojho sídla) s cieľom podpory rozvoja kultúrneho života**

Aj v roku 2023 plánuje Štátna opera pokračovať v zájazdovej činnosti po slovenských mestách, aby tak poskytla možnosť kultúrneho vyžitia i divákovi za hranicami banskobystrického regiónu. Žiaľ z dôvodu neustáleho rastu inflácie, neistoty a neznalosti jej dopadu na chod jednotlivých kultúrnych zariadení, nám prevádzkovatelia nevedia zaručiť, či si budú môcť hosťovanie nášho umeleckého súboru v predmetnom roku dovoliť.

V roku 2023 plánuje Štátna opera, v prípade priaznivej finančnej situácie kultúrnych zariadení, zrealizovať umelecké hosťovania aspoň v nasledovných mestách Slovenska:

- na Novej scéne v Bratislave s detskou operou R. Portman *Malý princ*
- v Synagóge Lučenec s koncertom G. Verdi: *Requiem*
- v Dome umenia Piešťany s operetou F. Lehár *Paganini*
- v Mestskom kultúrnom stredisku Senica, dielo v rokovaní

V priebehu roka 2023 budeme i naďalej hľadať scény v iných mestách, v ktorých by sme mohli prezentovať svoje umenie.

- **Umelecké turné sólistov Štátnej opery v Japonsku**

Štátna opera už niekoľko rokov úspešne spolupracuje s japonskou kultúrnou obcou. V roku 2023 plánuje uskutočniť len jedno, a to jesenné turné sólistov s klavírnym sprievodom. Reprezentačný repertoár sólistov Štátnej opery zahŕňa podľa požiadaviek usporiadateľa výber árií a duetov z populárnych diel svetovej opernej a operetnej literatúry až po prierezy operných či operetných titulov.

b) AKTIVITY REFLEKTUJÚCE VÝZNAMNÉ VÝROČIA A CELOSPOLOČENSKÉ UDALOSTI

- **Slávnostný novoročný koncert k 30. výročiu vzniku Slovenskej republiky**

Novoročný koncert patrí už tradične k najslávnostnejším spoločenským príležitostiam v meste Banská Bystrica. V roku 2023 si zároveň pripomíname vznik Slovenskej republiky, preto bude aj dramaturgia podujatia orientovaná na slávnostný a reprezentatívny repertoár zostavený z operného žánra. Zaznejú jednak árie a duetá z veľkých oper svetového romantického repertoáru, viacero veľkých zborových čísel a tak isto diela zo slovenskej tvorby.

- **Slávnostný koncert pri príležitosti osláv 79. výročia SNP**

Areál Múzea SNP sa koncom augusta stáva dejiskom centrálnych osláv výročia SNP, súčasťou ktorých je už niekoľko rokov aj slávnostný koncert Štátnej opery.